

TELEMEDICIN I EN TVÆRSEKTORIEL KONTEKST

AFSLUTNINGSKONFERENCE
TELECARE NORD
18. NOVEMBER 2015

JANNIE KRISTINE BANG CHRISTENSEN
PH.D. STIPENDIAT
INSTITUT FOR SOCIOLOGI OG SOCIALT ARBEJDE
AALBORG UNIVERSITET

AALBORG UNIVERSITET

Præsentation

- Uddannet cand.scient.soc.
- Samfinansieret: Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet og TeleCare Nord.
- Ansat i december 2012 (ca. 1 år tilbage, pt barselsorlov).
- Fokus på organisatoriske implikationer ved implementering af telemedicin, særligt det tværgående samarbejde.

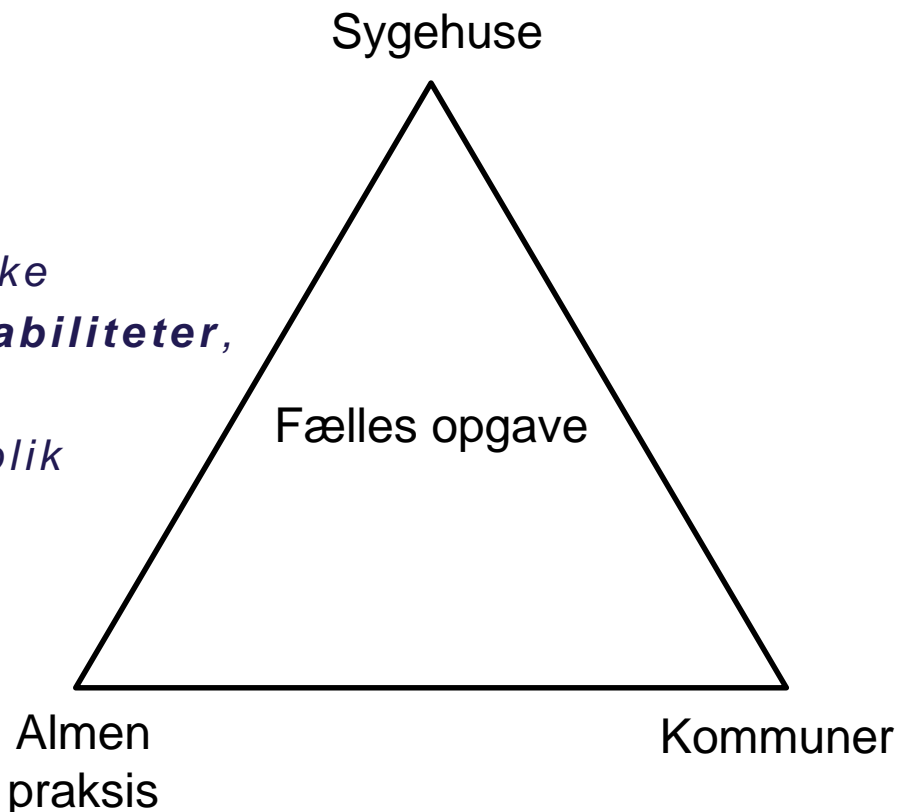

Udgangspunkt: TeleCare Nord som et systemisk netværk

Systemiske netværk

Gensidigt **afhængige** organisatoriske enheder med **komplementære kapabiliteter**, der **arbejder sammen** i et **inter-organisatorisk** felt med henblik på at løse en **fælles opgave**.

(Alter & Hage 1993)

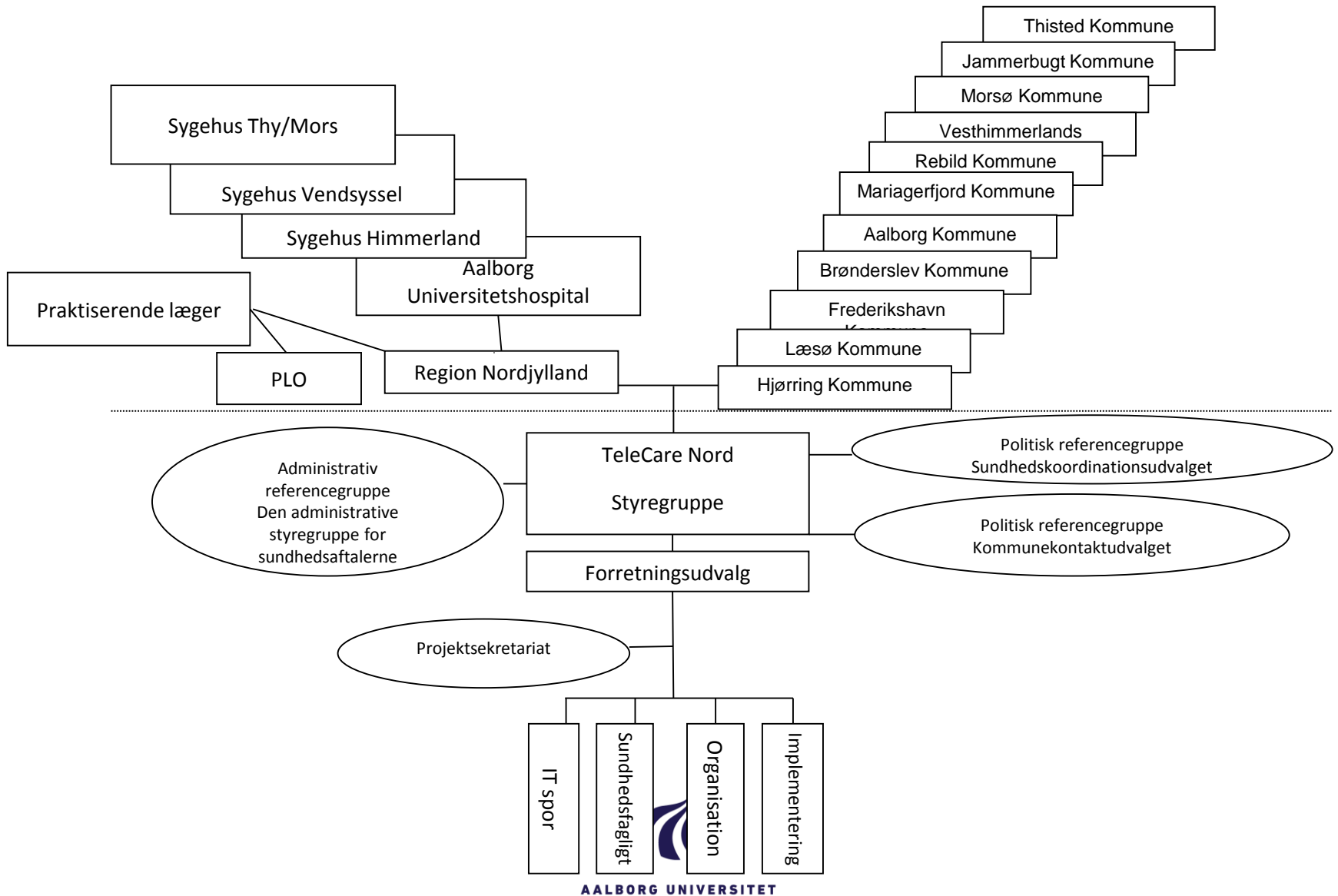

Interorganisatoriske netværk

- Manglende fælles hierarkisk styring.
- Ingen fælles autoritet i netværkene.
- Ofte modstridende krav mellem netværkets mål og egen organisations mål.
- Samarbejde beror på frivillighed.

=> Netværksledelse er nødvendigt for at balancere krav og mål samt facilitere netværksprocesser.

Empirisk udgangspunkt

Undersøgelsesfokus

Unik mulighed for at skabe empirisk viden om telemedicin i stor skala i en tværsektoriel kontekst.

To-delt:

1. Følge innovations- og udviklingsprocessen forud for TeleCare Nord.
  - Hvordan skabes et tværsektorielt koncept?
  - Hvordan foregår opskalering/transformation: Fra pilot til storskala?
  - Fortolkningsnøgle til at forstå TCN fremadrettet.
2. Hvordan udfolder telemedicin sig i praksis?
  - Forandringer i kommunerne, sygehusenes og praktiserende lægers rolle og position i netværket.
  - Påvirkning af samarbejdsrelationer.
  - Samspils- og konfliktdynamikker i netværket.
  - Patientperspektiv på sammenhæng i KOL-forløb (*ingen resultater endnu*).

Foreløbige resultater

DEL 1

Transformation: Fra pilot til storskala

- Periode: 2007-2013
- Innovation i et multi-stakeholder miljø => yderst kompleks proces.
- 'Politisk' proces præget af forhandlinger, kompromisser, konflikter og spændinger mellem parterne.
- Transformationsprocessen er præget af et kontinuerligt samspil mellem **lokale processer** med at definere og materialisere telemedicin og **nationale dynamikker og trends** indenfor sundhedsområdet.

Udfordringer i transformationsprocessen

- Velkendte strukturelle og kulturelle barrierer i sundhedsvæsenet.
- Telemedicin forandrer eksisterende arbejdsmetoder, logikker mv.
- Nationale aktører (Kommunernes Landsforening og Danske Regioner) kæmper om den telemedicinske arena.
- National konflikt mellem Regioner og praktiserende læger – vanskeligt at engagere de praktiserende læger.
  - Men på trods af konflikt henviser de over 900 patienter.

Muliggørende faktorer i transformationsprocessen

- Positive resultater fra pilotstudiet.
  - Business Case for TeleCare Nord.
    - Konkrete (økonomiske) forventninger.
    - Ingen aktør er favoriseret.
    - Fælles udgangspunkt.
- ⇒ Legitimerer TeleCare Nord projektet.
- Nye aktører med legitimitet, netværk og gennemslagskraft i kerneorganisationerne tager førersædet.
    - Formår at navigere i et politisk landskab med mange forskelligartede og modstridende interesser.
    - Mobiliserer netværk
  - Positivt tværsektorielt samarbejde på det administrative niveau.

DEL 2

Telemedicin på det udførende niveau

Foreløbige resultater

- Undersøgelse udført i marts og april 2014.
- Undersøgelse gentaget i januar og februar 2015.

Empirisk grundlag:

- Interviews og observationer af **seks kommunale sygeplejersker (og en fysioterapeut)** fra to sundhedscentre og to hjemmesygeplejer.
- Interviews og observationer af **to sygehussygeplejersker** fra to Lungemedicinske Afdelinger.
- Interviews med **to overlæger** fra to Lungemedicinske Afdelinger.
- Interviews med **seks praktiserende læger (og en praksissygeplejerske)** fra tre kommuner

Telemedicin i organisationerne 1

Kommunerne

- Tre kommunale organisatoriske forankringer:
  1. Telemedicinske opgaver i sundhedscenter.
  2. Telemedicinske opgaver i hjemmesygeplejen.
  3. Telemedicinske opgaver både i sundhedscenter og hjemmesygeplejen.
- Umiddelbart ingen betydning for eksterne samarbejdsrelationer.
- MEN betydning internt i kommunerne.
- Varierende grad af integration i eksisterende arbejdspraksis.

Telemedicin i organisationerne 2

Sygehusene

- Monitoreret få patienter.
- Patientgruppe for god?
- Ingen integration eller ændring i eksisterende arbejdspraksis.
  - Ikke muligt at identificere patienter i EPJ.

Praktiserende læger

- Forskellig grad af engagement.
- Lav grad af integration i eksisterende arbejdspraksis.
- Varierende erfaring med telemedicin: Fra klinisk irrelevant til at skabe et helhedsbillede af patienten.

Tværasektorielt samarbejde 1

Generelt:

Fortløbende proces, men...

- Få substantielle ændringer i det tværasektorielle samarbejde.
- Telemedicin understøtter i nogle tilfælde det tværasektorielle samarbejde (kommuner/praktiserende læger)
- Få forandringer i samarbejdet mellem de to foretagne undersøgelser.

Tværasektorielt samarbejde 2

Generelt:

- Kommunerne er hovedaktører i TeleCare Nord.
  - Kommunale aktører indtager en mere specialiseret rolle.
- Varierende grad af engagement ved de praktiserende læger.
- Sygehusene er i høj grad dekoblet det tværasektorielle samarbejde.
- Patienterne er blevet mere aktive i det tværasektorielle samarbejde.

Tværasektorielt samarbejde 3

	1/2 år efter implementering	1 1/2 år efter implementering
Kommune/ praktiserende læge	Intensiveret – men også højere konfliktniveau	Mindre intenst – men mere faglig substans
Kommune/ Sygehus	Næsten ikke-eksisterende	Uændret
Sygehus/ Praktiserende læge	Ikke-eksisterende	Uændret
Udfordringer	Fastholde telemedicin som tværasektoriel ydelse.	

Tværasektorielt samarbejde 4

- På trods af stort forarbejde er der stadig identificeret samarbejdsudfordringer, fx arbejder aktørerne (stadig) ud fra silotænkning.
- Datadeling er ikke det samme som vidensdeling.
- Telemedicin og datadeling medfører ikke automatisk forbedret tværasektorielt samarbejde.

Foreløbige erfaringer

- Opskalering og udbredelse af telemedicin er en kompleks proces
  - Telemedicin er ikke en færdig opskrift.
  - Tilpasning til lokal kontekst.
  - 'Politisk' proces: Ny opbygning af lokal alliance.
- Implementering af telemedicin er en iterativ proces, der kræver kontinuerligt fokus, fx løbende evalueringer og tilpasninger

=> Implementering er en langvarig proces.

- Vigtigt at forstå samarbejdsdynamikker for at opnå ønskede (netværks)mål.

Hvad nu?

Hvad skal telemedicin bruges til?

- Svaret danner grundlag for udformningen af det tværsektorielle samarbejde.

Tak for opmærksomheden!

Jannie Kristine Bang Christensen

Ph.d. stipendiat

Institut for Sociologi og Socialt Arbejde/TeleCare Nord

Aalborg Universitet

Tlf. 99402830

Mail: jbc@socsci.aau.dk

